

Unge og sykefravær

Roar Johnsen

Nils Fleten

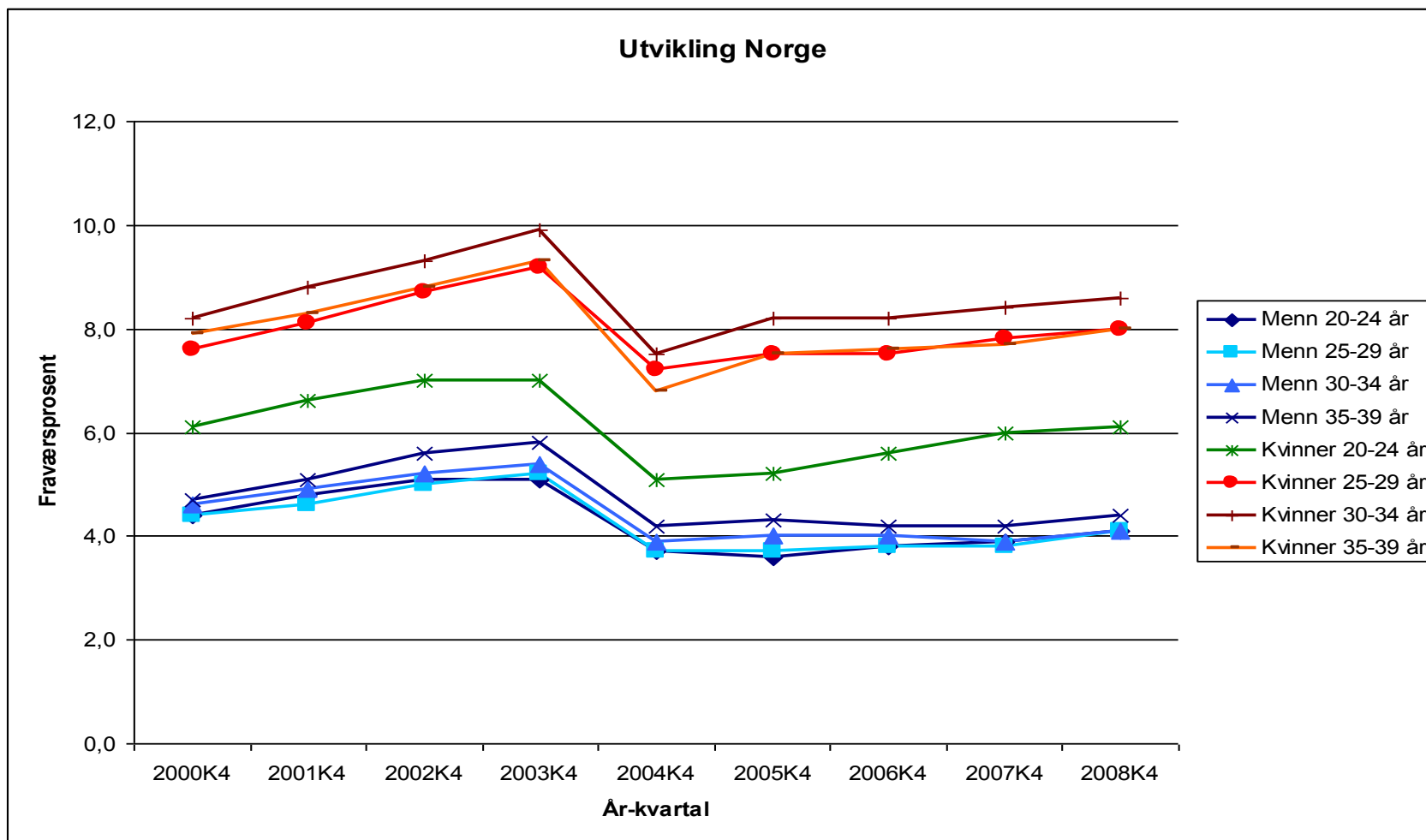
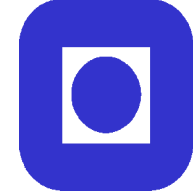
Johan Håkon Bjørngaard

Kristine Pape

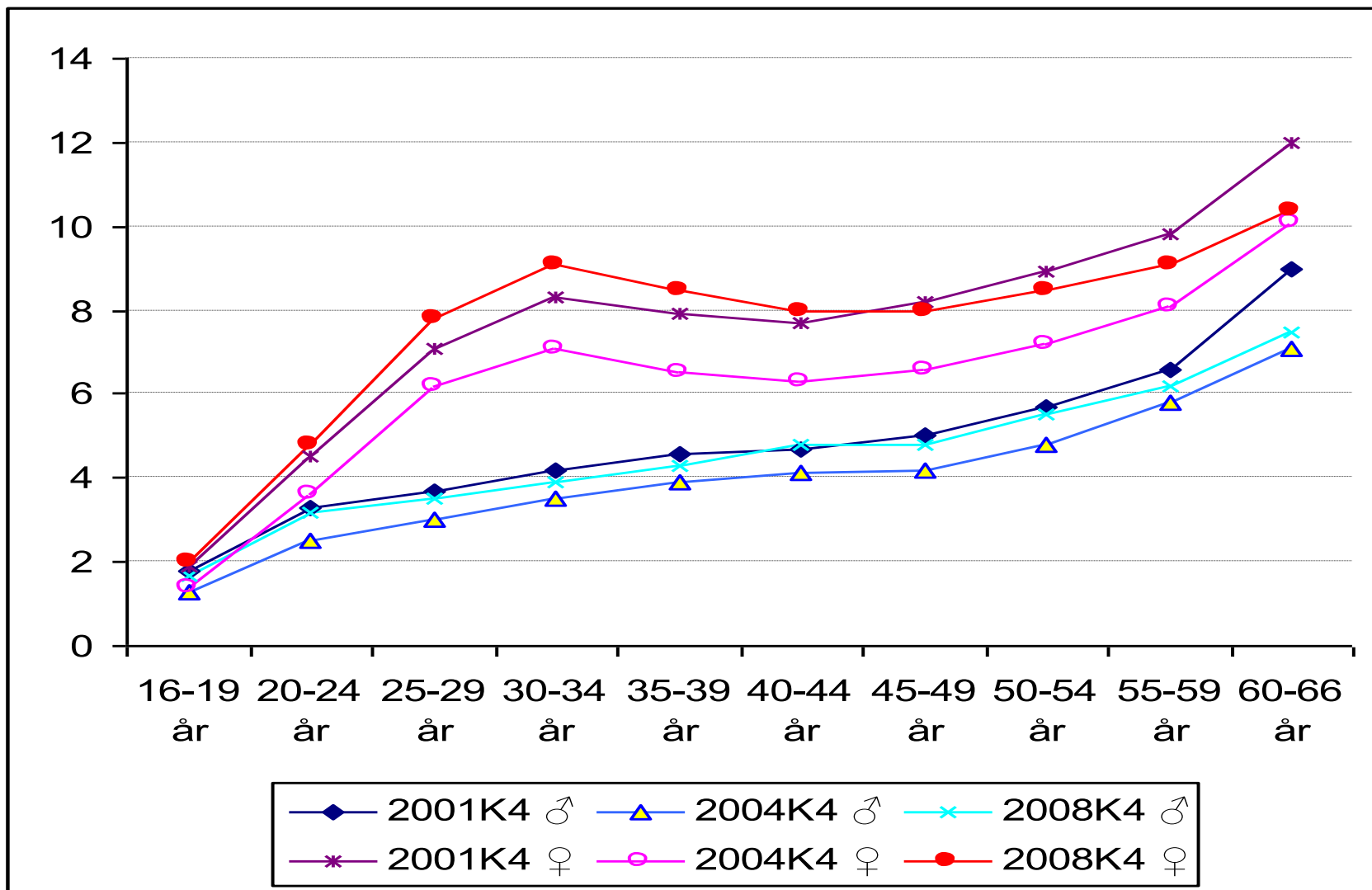

Disposisjon

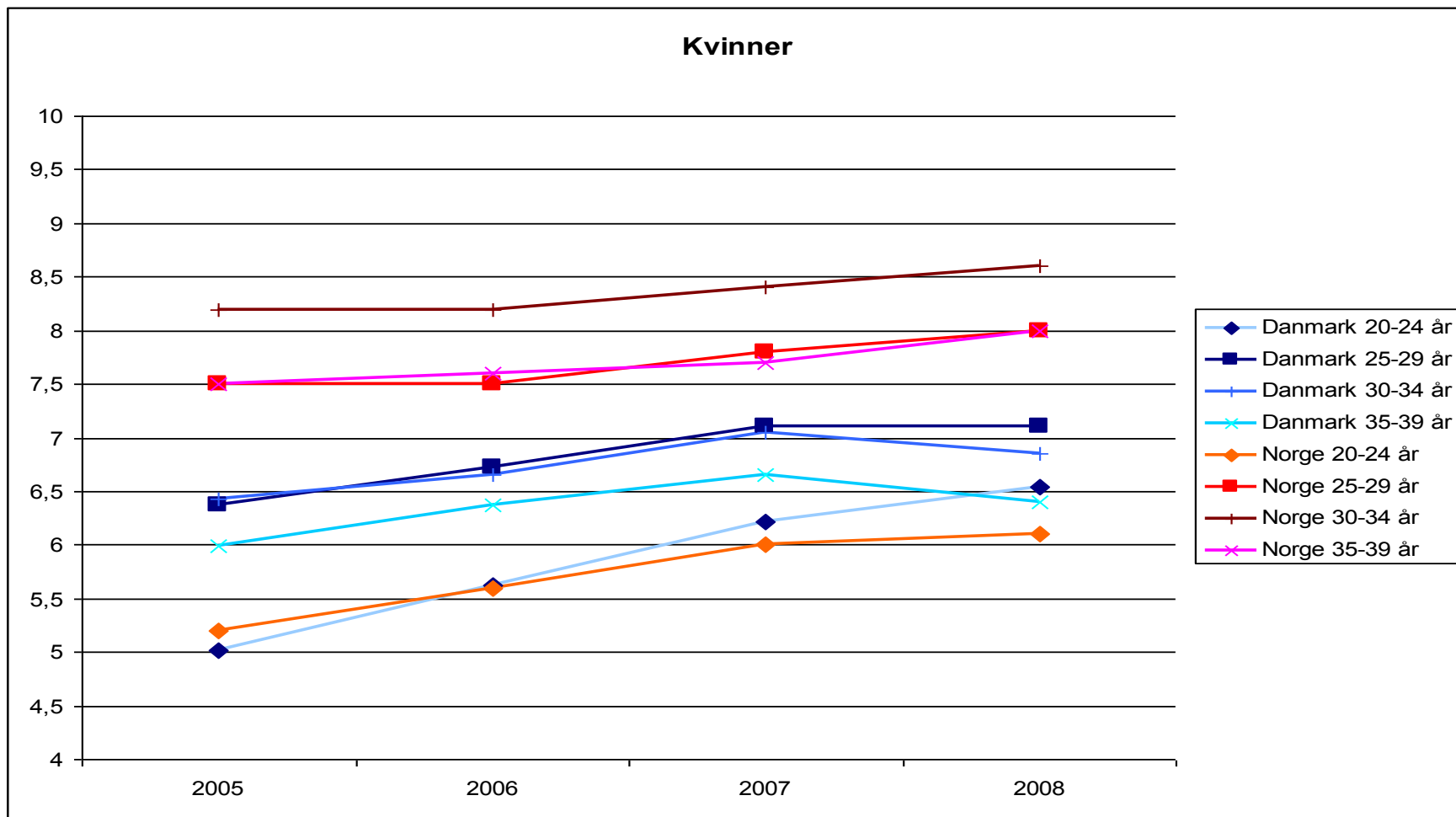
- **Sykefraværsutviklingen blant unge i Norge og i Danmark**
- Sykefraværsutviklingen (arbeidsdeltakelse) blant unge i en ungdomspopulasjon
- Er sykmelding blant unge et uttrykk for tilpasningsvansker til arbeidslivet?
- Har unge en annen fraværskultur en voksne?
- Hva kjennetegner tiltak som har effekt?

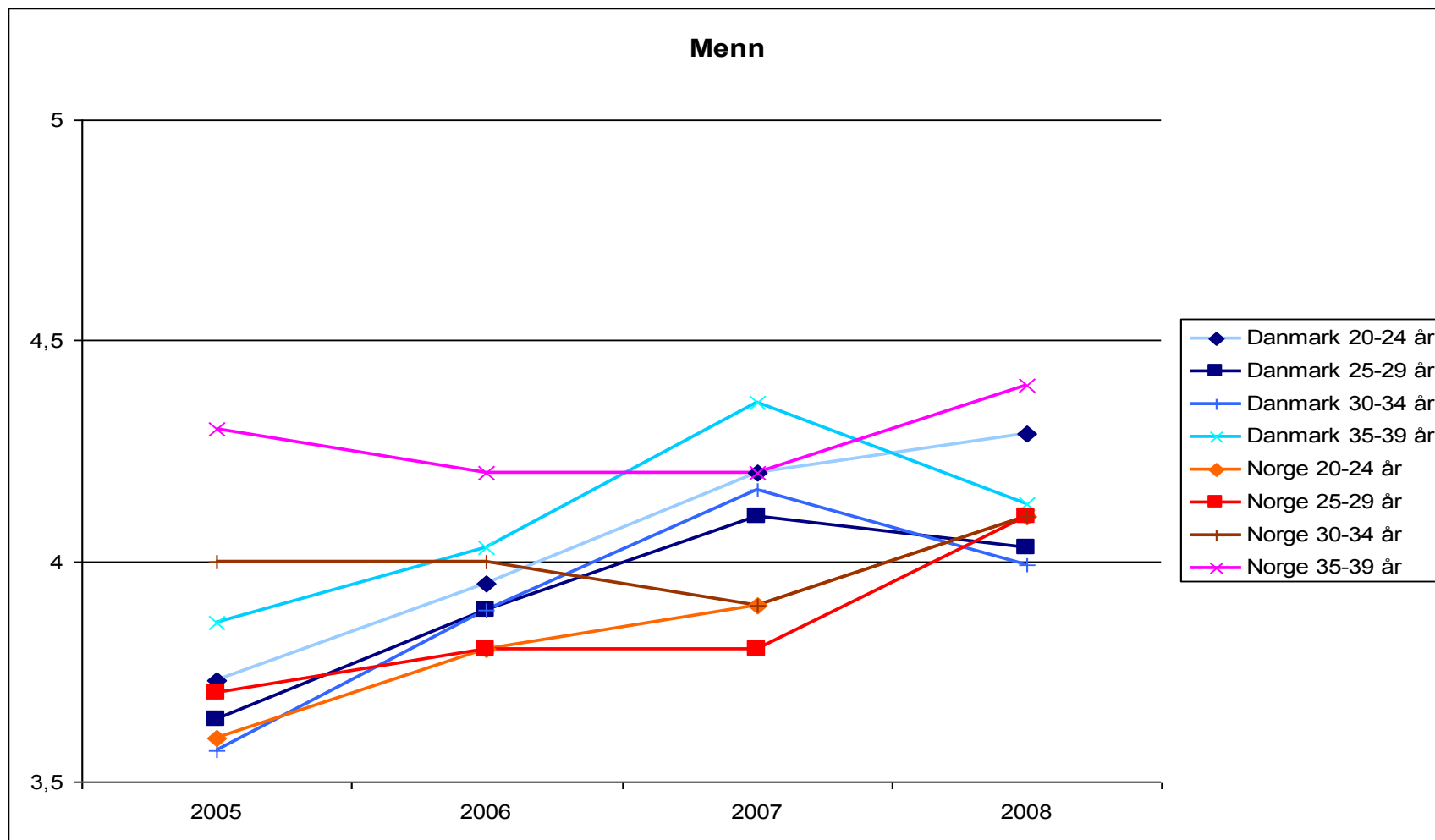
Sykefravær 4. kvartal 2001, 2004 og 2008 i aldersgrupper.

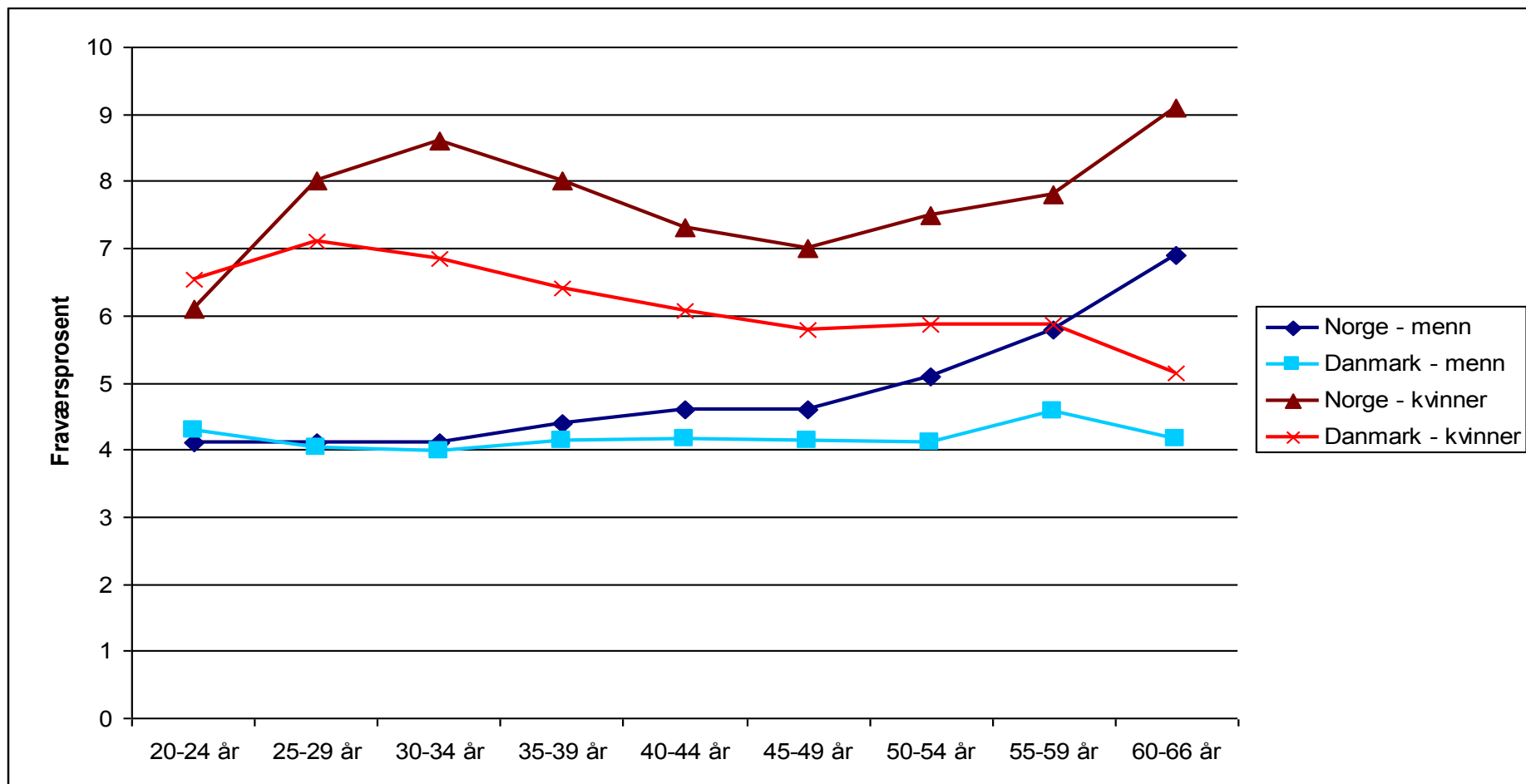
Sykefravær, 20-39 år Norge og Danmark (<http://www.bm.dk/sw25973.asp>)- Kvinner

Utvikling 20-39 år Norge og Danmark - Menn

Alder og sykefravær i Norge og Danmark

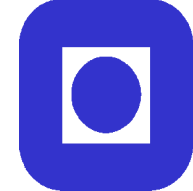

Fraværsutviklingen blant unge..

- Fraværsutviklingen for unge (< 40 år) skiller seg fra øvrige aldersgrupper – unge kvinner øker fraværet sitt mer enn eldre
- Med unntak av de aller yngste er det ulik fraværsutvikling i Norge og Danmark
- Mens fraværet ikke stiger med alder i Danmark, starter økningen fom 50 års alderen i Norge – flere forklaringer?

Disposisjon

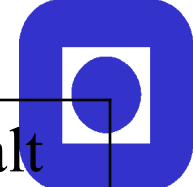
-
- **Sykefraværsutviklingen
(arbeidsdeltakelse) blant unge i en
ungdomspopulasjon**
- **Er sykmelding blant unge et uttrykk for
tilpasningsvansker til arbeidslivet?**
-
-

Datagrunnlag

UNG-HUNT

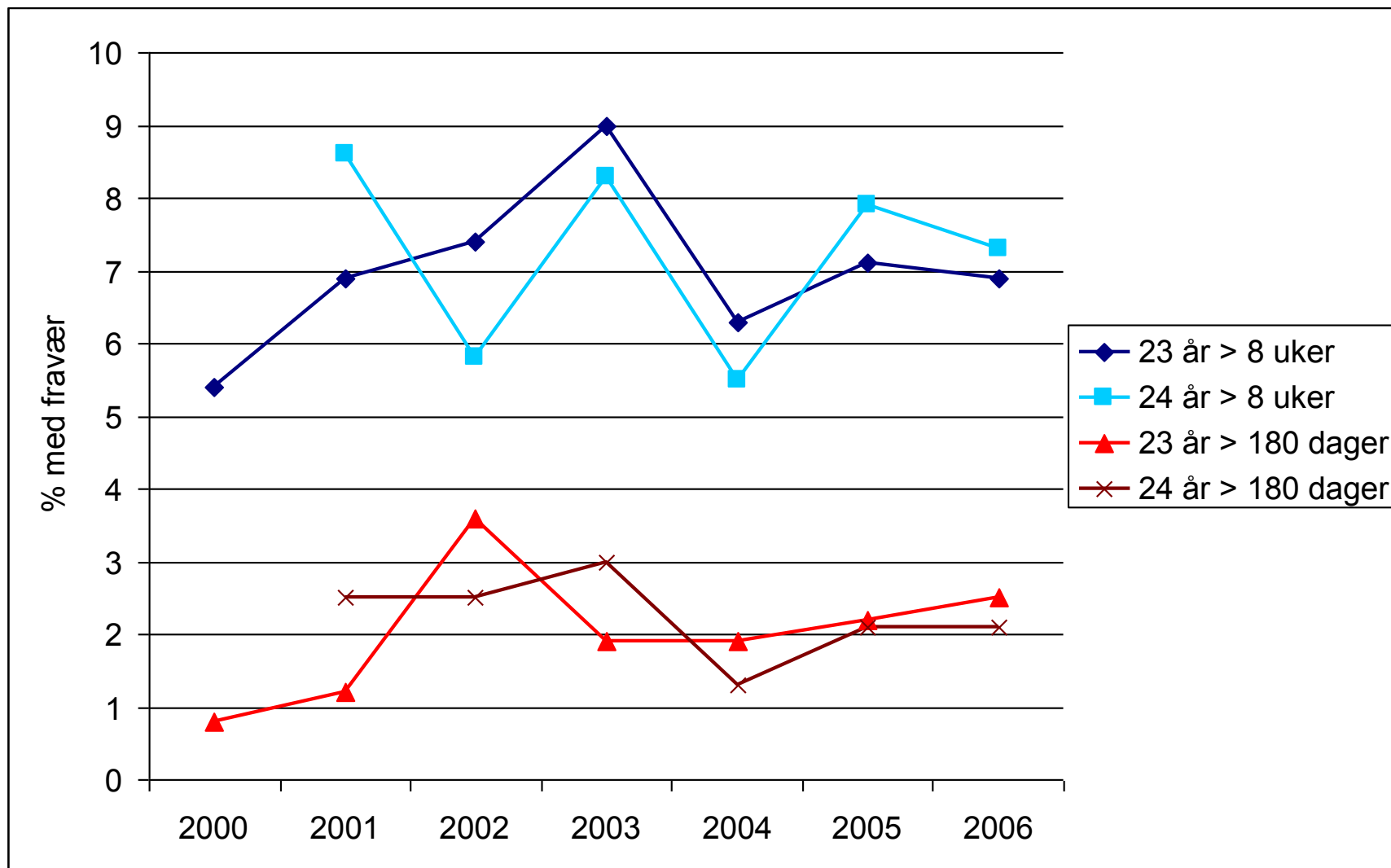
Ungdomsundersøkelsen ble gjennomført første gang samtidig som HUNT 2, dvs. i 1995-1997. Det ble senere foretatt en oppfølgingsundersøkelse i år 1999-2000.

Spørreskjemaet ble fylt ut i skoletiden. 8984 elever (90%) deltok. Spørreskjemaet som ble gitt til elever i ungdomsskolen (13-15 år) og videregående (16-19 år) var like bortsett

	Gutter	Jenter	Totalt
Sykepenger	35,6%	51,6%	43,6%
Sykepenger > 180 dager i løpet av ett år	6,7%	10,0%	8,3%
Attføring-rehablivering	10,3%	9,0%	9,6%
Uføretrygd	1,2%	1,0%	1,1%
Dagpenger	50,0%	27,1%	38,6%
Dagpenger > 180 dager i løpet av ett år	12,7%	10,4%	11,5%
Sosialstønad	18,4%	19,4%	18,9%
Sosialstønad > 6 mnd i løpet av ett år	5,7%	5,0%	5,3%

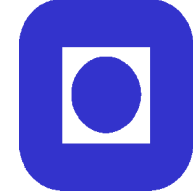
Utvikling av sykefravær over tid

Fravær og arbeidsdeltakelse i en alderskohort (13-19)fulgt i 10 år (1998-2007)

- **Forutsetning. Yrkesinntekt > 100.000**
- 2064 (25,3%) har minst ett fravær **over 8 uker.**
- 1372 er jenter (66,5%, 59% - sv.skapsdiagnoser)
- 726 (8,9%) har minst ett fravær **over 180 dager.**
- 432 er jenter (59,9%, 57% - sv.skapsdiagnoser)

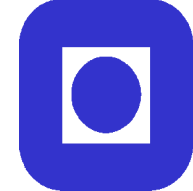
Andelen med flere ytelser (attføring, rehabilitering, uførepensjon, dagpenger, sosialhjelp) blant de med sykmelding utover 8 uker/180 dager

- Blant sykmeldte > 8 uker
 - 63,5% hadde en annen ytelse i tillegg
 - 22% hadde en annen ytelse > 180 dager
- Blant sykmeldte > 180 dager
 - 75,5% hadde en annen ytelse
 - 48% hadde en annen ytelse over 6 mnd

Konklusjon - Sykefraværsutviklingen (arbeidsdeltakelse) blant unge i en ungdomspopulasjon

- Det er en foruroligende høy andel av unge (23-29 år) med inntekt over 100.000 som har langvarige sykmeldingsepisoder – kohorteffekt?
- En stor andel har i tillegg andre langtidsytelser – Langvarig sykmelding er uttrykk for manglende tilpassing til arbeidslivet?
- I det tidsvinduet vi har data for er det store svingninger mellom alderskohortene – variasjon i tilgjengelighet til arbeidsmarkedet?

Disposisjon

- **Har unge en annen fraværskultur en voksne?**

Datagrunnlag..

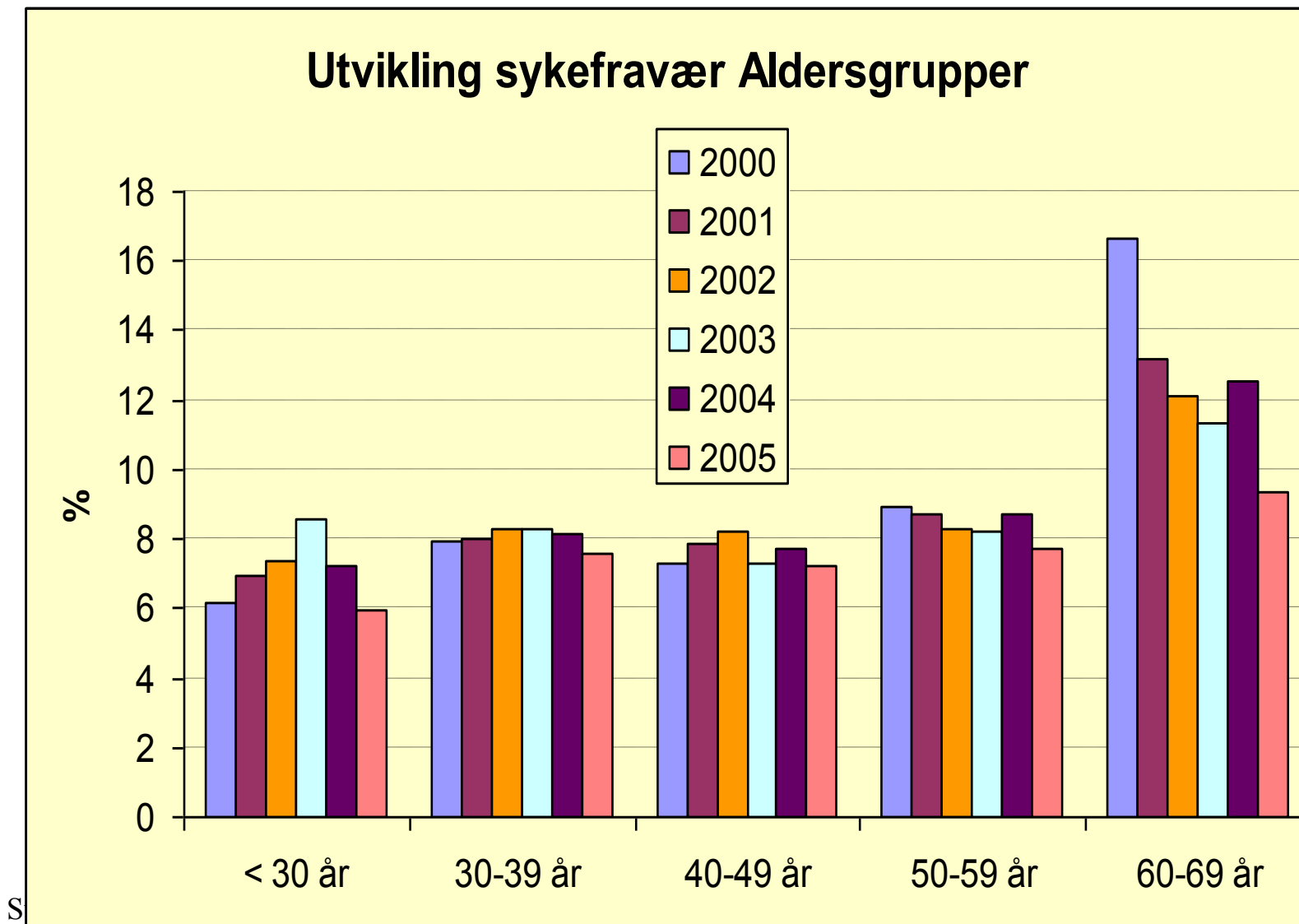
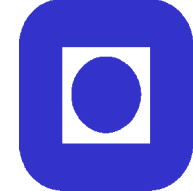
- **Kristiansand – Egenmeldingsforsøk fra 01.01.2002 og i 3 år**

Egenmelding inntil 50 dager fordelt på maksimalt 10 perioder

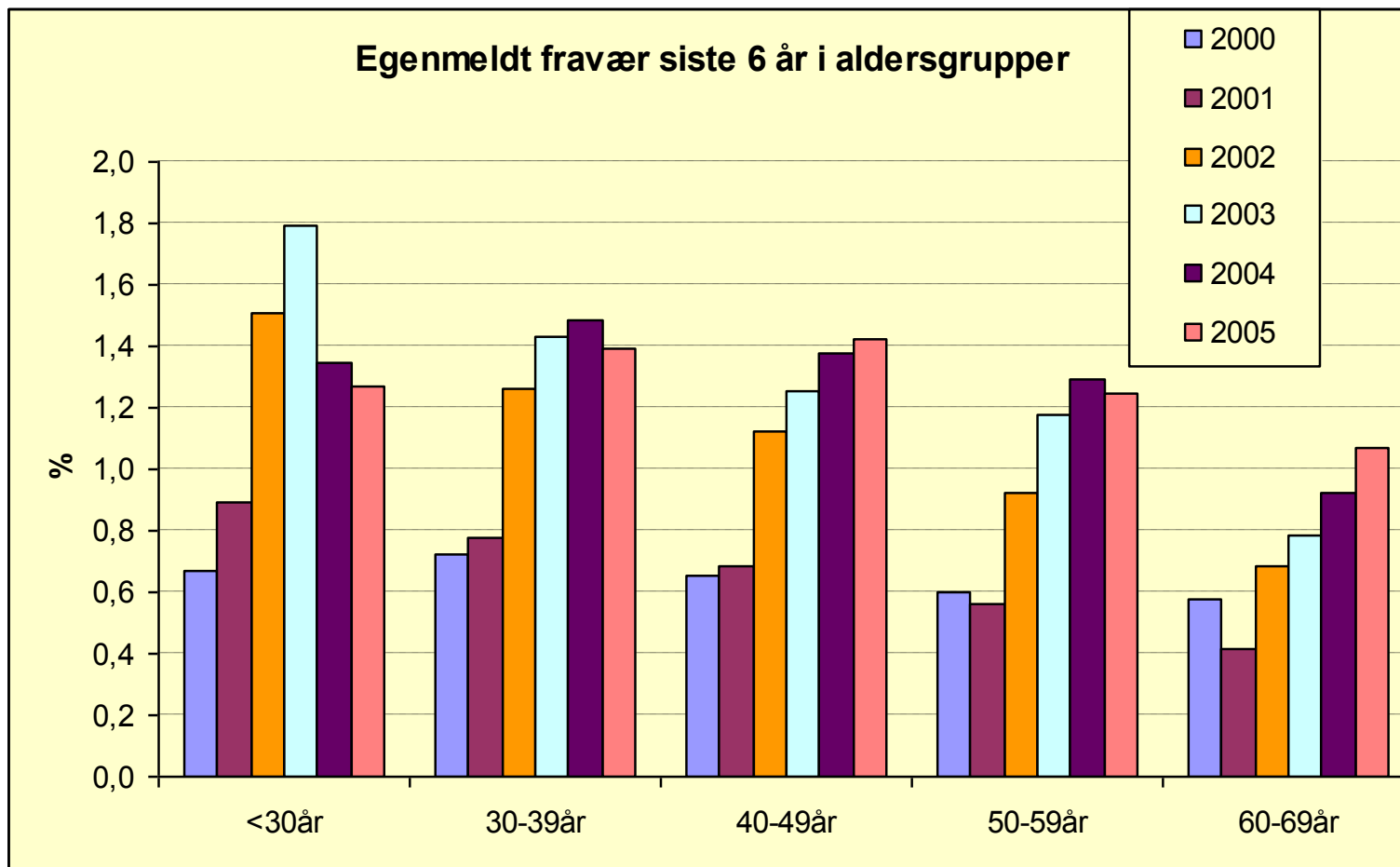
Forventning dialog arbeidsplass etter 5, 10, 15 osv dager uavhengig av lege- eller egenmelding

4300 årsverk, 5700 ansatte, 3 av 4 kvinner

Utvikling totalfravær Kristiansand i aldersgrupper

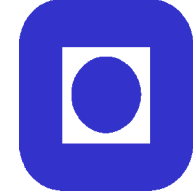
Utvikling egenmelding over 6 år

Har unge en annen fraværskultur en eldre voksne?

- Ja, det synes slik?
- Det tilsier at unge bør ha en sosialisering til fraværskulturer?
- Er det grunnlag for å differensiere oppfølging?

Disposisjon

- **Hva kjennetegner tiltak som har effekt?**

Årsaker til ung uførhet

Uansett egen forklart årsak til den aktuelle situasjon, så oppleves hjelpetiltakene som fragmenterte og som inkonsistente

”Et liv jeg ikke valgte”

Om unge føre i fire fylker

FoU Rapport 9/2009

Torunn S Olsen, Nina Jentoft, Hanne Cecilie Jensen

Universitetet i Agder og Agderforskning

Evaluering av IA avtalen – Delmål 1

- _Det er særlig tettere oppfølging av sykmeldte som synes å gi denne effekten ved at virksomhetene i stor grad mener dette har bidratt til at ansatte kommer raskere tilbake til jobb enn tidligere_

http://www.sintef.no/upload/Helse/Arbeid%20og%20helse/SINTEF_Rapport_A11947_IA-avtalen.pdf

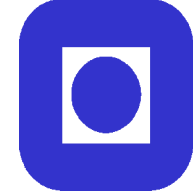
Solveig Osborg Ose

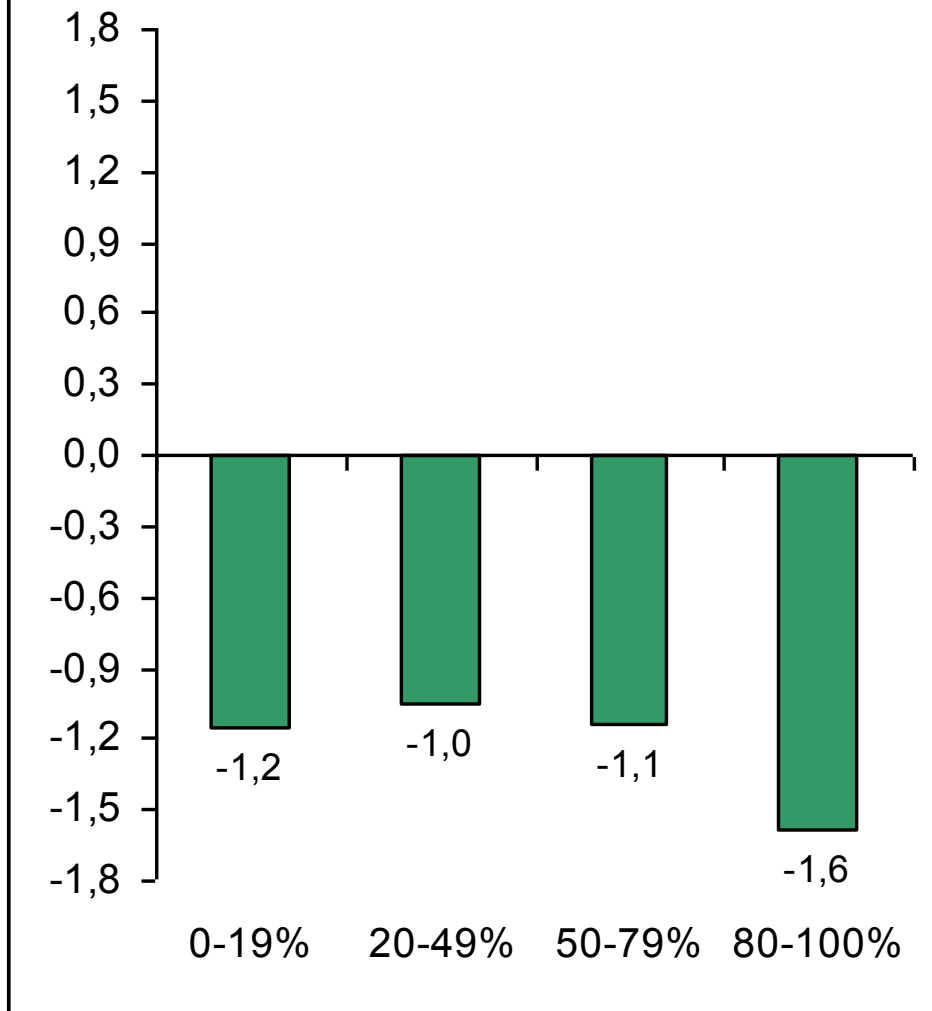
Effekt av tiltak..

- Sykefraværet reduseres gjennom tiltak
...Mange rapporter fra enkeltbedrifter –
Egenmeldingsprosjektet i Kristiansand –
Tillitsprosjektet i Mandal..
- Jordmor oppfølging av gravide i skolesektoren i
Kristiansand:

Sammenliknet med kontrollskoler halverte
intervensjonsskolene sykefraværet under
graviditet fra 2008 gjennom 2009

Prosentpoeng endring i sykefravær 2004 til 2005 etter samtaletilbud

Differensiert oppfølging?

- Eldre arbeidstakere – behov for mestringsfravær som reduserer totalfravær.
- Behov for legitimering for nærvær – alternativ til andre oppgaver enn egne oppgaver – en idebank som arbeidsplassene fyller opp
- Unge må ha støtte for å tilegne seg arbeidsplassens nærvær-fraværskultur
- Det er mye kunnskap i enkeltbedrifter om tiltak som virker
- Når man ser på oppgavene arbeidsgivere er tillagt så er det behov for faglig rådgiving

Konklusjoner om unge og arbeidslivsdeltakelse

- Det er foruroligende mange unge som blir stående utenfor arbeidslivet
- Av de som deltar er det en stor andel som har mange problemer og er i behov for strukturerte og systematiske tiltak
- Unge synes å trenge tid i arbeidslivet for å tilegne seg de gjengse normene for nærvær-fravær (sosialiseres)